

Prva izložba stare fotografije

U prostorijama Narodnog muzeja na Poljani Vladimira Gortana u Zadru otvorena je, u četvrtak, izložba pod nazivom »Rana fotografija u Zadru«, na kojoj će se posjetioci upoznati s poviješću razvoja fotografije u Zadru i sa Zadrom i zadarskim ličnostima iz vremena od 1846. godine do prvog svjetskog rata. Izložbu je u prisutnosti predstavnika javnog i kulturnog života Zadra otvorila Sofija Petricioli, kustos Kulturno-historijskog odjela Narodnog muzeja.

Autor ove prve izložbe stare fotografije u Zadru mr Nada Grčević, koja je jedini stručnjak za povijest fotografije u našoj republici istakla je na sastanku s novinarima, održanom neposredno pred otvorenje, da je ova zadarska izložba rezultat dugotrajnih priprema, traganja po javnim i privatnim zadarskim zbirkama za dokumentima koji su konačno odraz jednog vremena u Zadru. Izložba je nastala na inicijativu Kulturno-historijskog odjela Narodnog muzeja koji je od početka ove godine počeo s prikupljanjem starih fotografija. Zadarska fotografija porijetkom mr Nade Grčević, zauzima značajno mjesto u povijesti hrvatske fotografije, jer je istraživanjima utvrđeno da se fotografija pojavila u Zadru već 1846. godine, malo poslije njene pojave u Engleskoj i Americi (1839.) godine i u Zagrebu — 1849. godine, kada je slikar I. Novaković na povratku iz Pariza snimio prve dagerotipije okolice Zagreba. Putujući dagerotipisti djeluju i u Zadru, ali su ostala sačuvana sa-

mo tri rada izložena sada u Narodnom muzeju. Na izložbi se još mogu vidjeti sačuvani primjerci ambrotipija, prvih fotografija na staklu i panotipija, fotografija na platnu. Veliku vrijednost predstavljaju negativi na papiru iz Parčićeve ostavštine.

Veći dio eksponata kojih je s albuma izloženo oko tri stotine, slike su uglavnom domaćih fotografa koji su djelovali u Zadru od prvih početaka fotografije do prvog svjetskog rata. Tako su izložene reprodukcije izvedene s originalnih papir-negativa Dragutina Parčića koje predstavljaju jedine sačuvane primjerke te vrste u Hrvatskoj, njegove kalotipije snimljene u Zadru i Preku u vremenu od 1860. do 1867. godine, te njegove snimke arhitektonskih spomenika Zadra koje danas predstavljaju neobično vrijedan kulturno-historijski dokument. To su i snimke Brčića, Androvića, Kneževića, Burata, te Ceregata, Incihistorija, Fickerta, Lafortesta, i mnogih drugih koji su u spomenutom vremenu u Zadru djelovali.

Izloženi albumi imaju veliku vrijednost, osobito veliki reprezentativni album iz ateliera Andrović — Goldstein s prikazom putovanja cara Franje Josipa I po Dalmaciji i njegova dolaska u Zadar 1875. godine. Fotografije iz tog albuma predstavljaju jedan od najranijih pokušaja reportaže u hrvatskoj fotografiji. Izložen je i reprezentativni album Tomasa Burata i mnogi drugi.

